

دانشگاه علوم پزشکی سبزوار

دانشکده پزشکی

برنامه آموزشی رشته تخصصی زنان و زایمان

گروه زنان دانشگاه علوم پزشکی سبزوار

شهریور ماه ۱۴۰۲

برنامه آموزشی رشته تخصصی زنان و زایمان

تهیه کننده: دکتر میترا افتخاری یزدی

فلوشیپ پری ناتولوژی، عضو هیئت علمی و مدیر گروه زنان

دانشگاه علوم پزشکی سبزوار

شهریور ۱۴۰۲

□ تدوین: سال ۱۳۹۸

□ بازنگری: واحد آموزش، اعضای هیات علمی گروه زنان

➤ دکتر میترا افتخاری یزدی، دانشیار و مدیر گروه زنان (متخصص زنان و زایمان و فلوشیپ پریناتولوژی)

➤ دکتر نرجس فروهر استادیار و معاون آموزشی (متخصص زنان و زایمان)

➤ دکتر بهناز سویی استادیار و مسئول آموزش دانشجویان (متخصص زنان و زایمان و فلوشیپ نازایی)

شهریور ۱۴۰۲

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
اسامی اعضا هیئت علمی.....	۵
مقدمه.....	۶
عنوان رشته.....	۶
تعریف رشته.....	۶
طول دوره:.....	۶
تعداد کشیک ها.....	۶
نقش های دانش آموختگان در جامعه.....	۷
تشخیصی، درمانی، مراقبتی، پیگیری و غربالگری.....	۷
آموزشی.....	۷
پژوهشی.....	۷
مشاوره ای.....	۷
مدیریتی.....	۷
اهداف.....	۸
اهداف کلی در زمینه مامایی.....	۸
اهداف کلی در زمینه بیماری های ژنیکولوژی.....	۸
محتوای آموزشی کل دوره.....	۹
در حیطه مامایی.....	۹
در حیطه بیماری های ژنیکولوژی.....	۱۰
انتظارات اخلاق حرفه ای از دستیاران.....	۱۱
ساختار کلی دوره آموزشی.....	۱۲
دوره تکمیلی مهارت های دانشگاهی قبل از شروع یا در طی ماه اول دوره.....	۱۲
ساختار دوره آموزش در سال اول.....	۱۲

۱۲	 ساختار دوره آموزش در سال دوم
۱۳	 برنامه آموزشی در سال اول
۱۳	 اهداف آموزشی عمومی
۱۳	 مراقبت های سرپایی
۱۴	 مراقبت در بیماری های مربوط به بارداری
۱۴	 مراقبت در بیماری های ژنیکولوژی
۱۵	 سرطان شناسی
۱۵	 طب سالمندان (مرتبط با زنان)
۱۵	 وظایف دستیار سال اول در قبال بخش
۱۷	 برنامه آموزشی در سال دوم
۱۷	 اهداف آموزشی عمومی
۱۷	 مراقبت های سرپایی
۱۷	 مراقبت در بیماری های مربوط به بارداری
۱۸	 مراقبت در بیماری های ژنیکولوژی
۱۹	 طب سالمندان (مرتبط با زنان)
۱۹	 سرطان شناسی
۱۹	 وظایف رزیدنت سال دوم در قبال بخش
۲۰	 وظایف و روش های آموزشی و پژوهشی (دستیار سال یک و دو)
۲۱	 عناوین مهارت های ضروری عملی در سال اول و دوم رشته زنان و زایمان
۲۳	 منابع درسی
۲۳	 الف) کتب اصلی
۲۳	 ب) مجلات اصلی
۲۳	 روش ها و دفعات ارزیابی دستیار

اسامی اعضا هیئت علمی

رتبه	تخصص	نام و نام خانوادگی	
دانشیار	متخصص زنان و زایمان و فلوشیپ انکولوژی	دکتر ژیلا آگاه	۱
دانشیار	متخصص زنان و زایمان و فلوشیپ پریناتولوژی	دکتر میترا افتخاری یزدی	۲
استادیار	متخصص زنان و زایمان و فلوشیپ نازایی	دکتر بهناز سوئیزی	۳
استادیار	متخصص زنان و زایمان	دکتر نرجس فروهر	۴
استادیار	متخصص زنان و زایمان	دکتر مهنوش منظری	۵
استادیار	متخصص زنان و زایمان	دکتر محیا لبافچی	۶

مقدمه

رشته زنان و زایمان یکی از رشته های تخصصی پایه است که پیشگیری، غربالگری، تشخیص، درمان و پیگیری بیماری های دستگاه تولید مثل زنان و پستان را انجام می دهد. همچنین به مراقبت و مداخلات مربوط به مادر و جنین در حین بارداری و زایمان فیزیولوژیک و مداخله ای می پردازد.

عنوان رشته: زنان و زایمان Obstetrics and Gynecology

تعریف رشته: رشته زنان و زایمان یکی از رشته های تخصصی پایه است که به پیشگیری، به ویژه غربالگری، تشخیص، درمان و پیگیری بیماری های دستگاه تولید مثل زنان و بیماری های پستان مرتبط با این رشته و عواملی که بر ارتقای سلامت زنان در این حیطه تأثیر می گذارد و همچنین به مراقبت و مداخلات مرتبط با مادر و جنین در حین بارداری و زایمان فیزیولوژیک و مداخله ای می پردازد. دانش آموختگان این رشته دانش و مهارتهای تخصصی خود را در زمینه های آموزشی، پژوهشی و خدمات سلامتی در اختیار جامعه قرار خواهند داد.

طول دوره: طول آموزش در این دوره ۴ سال است. در حال حاضر، سال یک و دو در دانشگاه علوم پزشکی سبزوار و سال ۳ و ۴ در دانشگاه علوم پزشکی مشهد (طبق هماهنگی های انجام شده با وزارتخانه) گذرانده می شود.

تعداد کشیک ها: حداکثر تعداد کشیک در سال یک ۱۲ کشیک و در سال دو ۱۰ کشیک می باشد.

نقش های دانش آموختگان در جامعه

فارغ التحصیلان این رشته در جامعه به نقش های مختلف زیر می پردازند:

تشخیصی، درمانی، مراقبتی، پیگیری و غربالگری: باید پشتوانه محکمی از اطلاعات پایه و بالینی کسب کرده و بتواند آن را در طول اشتغال پزشکی خود در سطح مطلوب حفظ کند و بر اساس یافته های علمی روز آمد طبابت نماید. **آموزشی:** باید اطلاعات علمی خود را از طریق استفاده از اینترنت و شرکت در بازآموزی ها، سمینار ها و کنگره های مرتبط با رشته زنان و مامایی به روز نگه دارد و مراقبت های اولیه بهداشتی و پیگیری کننده را در زمینه های مختلف به بیماران و همراهان و اعضای تیم سلامت آموزش دهد.

پژوهشی: باید در طرح های پژوهشی نظام سلامت و دانشگاهی و نشر یا گزارش نتایج تحقیقات انجام شده با مسئولین نظام سلامت همکاری داشته باشد. همچنین بیماری ها و مشکلات سلامتی مربوط به حیطه تخصصی در جامعه را گزارش دهد و راهکارهای اصلاحی را به مسئولین نظام سلامت ارائه دهد و از فن آوری اطلاعات برای بهینه سازی یادگیری استفاده نماید.

مشاوره ای: باید مشاوره تخصصی به بیماران، همراهان، متخصصین دیگر، مدیران نظام سلامت و مراجع و سازمان های قانونی ارائه دهد.

مدیریتی: باید رهبری و مدیریت تیم سلامت را در حیطه تخصصی مربوطه به عهده بگیرد.

اهداف

اهداف مورد انتظار از فارغ التحصیلان رشته زنان و زایمان به شرح زیر می باشد:

اهداف کلی در حیطه مامایی

- مراقبت های دوران بارداری
- مراقبت های قبل، حین و پس از زایمان
- انجام زایمان های طبیعی و غیر طبیعی
- اداره عوارض طبی و جراحی حاملگی
- اداره حاملگی های پرخطر
- اداره اختلالات بعد از زایمان و آموزش بهداشت خانواده
- انجام مشاوره تنظیم خانواده در موارد لزوم و طبق آخرین دستورالعمل کشوری

اهداف کلی در حیطه بیماری های ژنیکولوژی

- تشخیص به موقع بیماری های زنان و درمان جراحی و غیر جراحی
- آشنایی با آسیب شناسی مرتبط با بیماری های زنان
- مشاوره و آموزش بیماران در مورد فیزیولوژی طبیعی و رفتار های پر خطر مختل کننده عملکرد سیستم تولید مثل
- توانایی در زمینه اداره بیماران بدحال مرتبط با این رشته و انجام مشاوره در صورت لزوم
- تشخیص، درمان و ارجاع بیماریهای روان جنسی مرتبط با این رشته و ارجاع بیمارهای روان تنی
- اصول سرطان شناسی

محتوای آموزشی کل دوره

آموزش دستیاران در برنامه دستیاری زنان و زایمان در حیطه های دانشی، نگرشی و مهارتی (بر اساس اهداف آموزشی اصلی)، شامل موارد زیر می باشد :

در حیطه مامایی

کلیه موارد مربوط به مامایی از جمله مشاوره تنظیم خانواده، مشاوره قبل از بارداری، مراقبت های دوران بارداری، مراقبت های قبل، حین و پس از زایمان، زایمان های طبیعی و غیر طبیعی، عوارض طبی و جراحی در حاملگی و حاملگی های پرخطر

۱. انجام زایمان های طبیعی و اپی زیوتومی
۲. انجام زایمان های واژینال با استفاده از واکيوم
۳. انجام زایمان های واژینال بریچ و چند قلوپی
۴. انجام زایمان واژینال بعد از سزارین قبلی (در صورت فراهم بودن کلیه شرایط)
۵. انجام سزارین و سزارین هیستریکتومی
۶. اداره و درمان انواع سقط
۷. ترمیم انواع پارگی های هنگام زایمان و کوراژ
۸. بی حسی و بیهوشی در مامایی، انجام بی حسی موضعی و پودندال و آموزش اصول بیهوشی عمومی و هدایتی، هم چنین نحوه اداره عوارض این تکنیک ها
۹. توانایی در زمینه اداره بیماران بد حال
۱۰. مسائل مربوط به ژنتیک از جمله آموزش به بیمار و انجام آمنیوسنتز (برای بررسی مسایل ژنتیکی)
۱۱. مراقبت های فوری در نوزادان، توانایی در انجام احیای نوزاد از جمله لوله گذاری تراشه و آموزش اصول عوارض عمومی نوزادی
۱۲. انجام سونوگرافی مامایی (تخمین سن حاملگی، ارزیابی رشد جنین، بررسی بیوفیزیکال پروفایل، بررسی جفت و مایع آمنیوتیک و بررسی آناتومی جنین) و دانش اقدامات تشخیصی و درمانی به وسیله سونوگرافی
۱۳. دانش اثرات روانی- اجتماعی ناشی از بارداری بر فرد و اطرافیان وی در شرایط مختلف
۱۴. آموزش به زنان در خصوص تغذیه، ورزش، حفظ سلامت، رفتارهای پرخطر و آماده شدن برای بارداری و زایمان و دوران بعد از زایمان
۱۵. اداره کلیه اختلالات دوران بعد از زایمان
۱۶. دانش آسیب شناسی مرتبط با مامایی
۱۷. اصول و ضوابط انتقال خون
۱۸. آموزش بهداشت و تنظیم خانواده در موارد لزوم و طبق آخرین دستورالعمل کشوری و نیز آموزش فرزند آوری

در حیطه بیماری های ژنیکولوژی

کلیه موارد طبی و جراحی مربوط به این رشته شامل موارد زیر :

۱. تشخیص و درمان حاملگی های خارج رحمی
۲. تشخیص و اداره خونریزی های غیر طبیعی رحمی
۳. تشخیص و درمان توده های لگنی مرتبط با این رشته
۴. انجام هیستریکتومی واژینال و ابدومینال
۵. تشخیص و اداره ناهنجاری های شایع سیستم تولید مثل و تشخیص و ارجاع موارد غیر شایع به مراکز تخصصی مجهز زنان
۶. انجام لاپاراسکوپی و هیستروسکوپی تشخیصی
۷. تشخیص، اداره و پیگیری بیماریهای تروفوبلاستیک
۸. تشخیص و درمان عفونتهای سیستم تولید مثل
۹. تشخیص و اداره اختلالات عملکردی کف لگن
۱۰. تشخیص و اداره طبی و جراحی بی اختیاری اکتسابی ادرار
۱۱. سرطان شناسی (انکولوژی) شامل پیگیری، تشخیص، درمان جراحی و مشارکت در درمانهای چند رشته ای (multidisciplinary) و ارجاع و پیگیری
۱۲. تشخیص و درمان غیر جراحی بیماری های پستان از جمله آسپیراسیون با سوزن ظریف (FNA) ، بیوپسی باز و درناژ آبسه
۱۳. تشخیص، درمان و مشاوره اندوکرینولوژی تولید مثل شامل بلوغ، نازایی و دوران یائسگی
۱۴. مهارت های بالینی در تنظیم خانواده
۱۵. تشخیص، درمان و ارجاع بیماری های روان جنسی (psychosexual) مرتبط با این رشته و تشخیص و ارجاع بیماری های روان تنی (psychosomatic)
۱۶. انجام سونوگرافی تشخیصی سیستم تولید مثل
۱۷. آشنایی با اصول و اندیکاسیونهای ماموگرافی و سایر روشهای تصویربرداری مرتبط با این رشته و تفسیر بالینی نتایج آن
۱۸. توانایی در زمینه اداره بیماران بدحال مرتبط با این رشته و انجام مشاوره در صورت لزوم
۱۹. مشاوره و آموزش دادن به بیماران در مورد فیزیولوژی طبیعی سیستم تولید مثل و همچنین در مورد رفتارهای پرخطری که عملکرد این سیستم را مختل می کند.
۲۰. آشنایی با آسیب شناسی مرتبط با بیماری های زنان

- برخی از موارد فوق در سال ۳ و ۴ دوره دستیاری (دانشگاه علوم پزشکی مشهد) انجام می شود.

انتظارات اخلاق حرفه ای از دستیاران

از دستیاران و دانش آموختگان این رشته انتظار می رود در حوزه نوع دوستی، وظیفه شناسی و مسئولیت، شرافت و درستکاری، احترام به دیگران، تعالی شغلی، با کمک استادان خود فعالیت داشته و در جهت اقدامات زیر تلاش نمایند:

۱. اهمیت حفظ اسرار بیمار را بداند.
۲. توانایی ارزیابی و ارتقای خود را داشته باشد.
۳. بتواند با سایر اعضای تیم بهداشتی درمانی به شکل مناسبی همکاری داشته باشد.
۴. درک صحیحی از مفاهیم اساسی در اخلاق پزشکی مانند استقلال رای، نیکوکاری، عدالت و خوش طینتی داشته باشد و بتواند این مفاهیم را در حیطه زنان و مامایی به کاربرد.
۵. عقاید مذهبی و فرهنگی بیماران را بشناسد و بتواند رفتار و عملکرد پزشکی خود را با آن منطبق نماید.
۶. اهمیت کسب رضایت آگاهانه از بیمار و ولی قانونی وی را بداند و بتواند در موارد اورژانس طبق قوانین مدنی و حرفه ای اقدام نماید.

- عملکرد اخلاقی دستیاران، از راه نظارت مستمر با ارزیابی ۳۶۰ درجه توسط اعضاء هیئت علمی انجام می شود.

ساختار کلی دوره آموزشی

دوره تکمیلی مهارت های دانشگاهی قبل از شروع یا در طی ماه اول دوره:

کامپیوتر، مقاله نویسی و روش تحقیق، آموزش پرونده نویسی و آشنایی با بیمه ها، کارگاه مهارت های بالینی (انجام واکوئوم، دیستوشی شانه، زایمان بریچ روی مولاژ)، تغذیه با شیر مادر، اخلاق حرفه ای، آموزش اصول اتاق عمل، پزشکی قانونی، احیا بزرگسال و نوزاد

ساختار دوره آموزش در سال اول:

- ✓ بخش مامایی: ۶ ماه
- ✓ بخش جراحی زنان جنرال: ۵/۵ ماه
- ✓ روتیشن ICU نوزادان: ۱۵ روز

ساختار دوره آموزش در سال دوم:

- ✓ بخش مامایی: ۵/۵ ماه
- ✓ بخش جراحی زنان جنرال: ۵ ماه
- ✓ روتیشن نازایی: ۱ ماه
- ✓ روتیشن سونوگرافی: ۱۵ روز

درمانگاه های تخصصی طبق برنامه تنظیمی: ویزیت بیماران سرپایی بر حسب نوع درمانگاه، انتخاب بیمار برای بستری و تشکیل پرونده، پیگیری مشاوره های تخصصی بیماران، انجام پروسیجرهای سرپایی، آموزش رده های پایین تر، پاسخگویی به مشاوره های تخصصی درخواست شده

درمانگاه های مشترک (مامایی و زنان) جنرال هر روز در درمانگاه بیمارستان مبینی (حضور دستیار سال یک) درمانگاه های فوق تخصصی (انکولوژی، پریناتولوژی، نازایی)، سه روز در هفته و درمانگاه جنرال دو روز در هفته، در درمانگاه بیمارستان واسعی (حضور دستیار سال دو)

بخش های بستری طبق برنامه تنظیمی: ویزیت بیماران بستری، مراقبت از بیماران، آماده سازی بیماران برای عمل، انجام پروسیجرهای تشخیصی درمانی بر بالین بیمار، آموزش رده های پایین تر

اتاق عمل طبق برنامه تنظیمی:

سال اول: در ۶ ماهه اول فقط در کشیک ها و در ۶ ماهه دوم در شیفت کاری صبح و نیز در کشیک ها، به صورت مشاهده و کمک دوم در جراحی های کورتاژ، سزارین، کیستکتومی و حاملگی خارج از رحم با توجه به الزامات کوریکولوم

سال دوم: در شیفت کاری صبح و در کشیک ها به صورت مشاهده، کمک، انجام تحت نظارت یا انجام مستقل، بسته به نوع عمل جراحی و با توجه به الزامات کوریکولوم طبق روتیشن مربوطه

برنامه آموزشی در سال اول

اهداف آموزشی عمومی

۱. گرفتن شرح حال و معاینه کامل مشتمل بر تشخیص مشکلات ژنیکولوژیک و اندیکاسیون برای مداخله جراحی و تشخیص مشکلات طبی همراه
۲. ارائه اطلاعات بدست آمده از شرح حال و معاینه بالینی به شکل سازماندهی شده واضح، مختصر و منطقی به صورت مکتوب و شفاهی به سایر همکاران
۳. نشان دادن توجهی فزاینده به اصول پایه ای اخلاق پزشکی مرتبط با تخصص زنان
۴. نشان دادن روند یادگیری پیشرونده به طور مستمر از طریق مطالعه، تحقیق، بررسی متون، شرکت فعال آموزش به دانشجویان پزشکی و هم چنین حضور در کنفرانس ها

مراقبت های سرپایی

دستیار سال یک زنان باید:

۱. بتواند بررسی های تشخیصی مناسب را انتخاب کند.
۲. توانایی و تحمل کافی برای آموزش و مشاوره به بیماران و خانواده ایشان در مورد روند بیماری و مداخلات لازم را داشته باشد.
۳. با مواردی چون مراقبت های اختصاصی، غربالگری و ایمن سازی متناسب با سن افراد آشنایی داشته و بتواند در مورد آنها توصیه های لازم را ارائه دهد.
۴. بتواند مشکلات روانی- اجتماعی بیماران و خانواده های آنها را شناسایی کند.
۵. بتواند به طور صحیح معاینه با اسپکولوم، پاپ اسمیر و کشت دهانه رحم را انجام دهد.
۶. بتواند معاینه دودستی صحیح و دقیق را انجام دهد.
۷. اصول انتخاب و انجام پروسیجرهای تشخیصی- درمانی مانند کرایو، بیوپسی آندومتر دهانه رحم را بداند.
۸. بتواند بیماران اورژانسی را تشخیص داده و اقدامات اولیه مربوطه را به عمل آورد.
۹. بتواند بیماران نیازمند مشاوره اورژانسی توسط سایر تخصص ها را شناسایی کرده و مشاوره های لازم را پیگیری نماید.
۱۰. بتواند پروسیجرهای اورژانس مانند نمونه گیری خون برای قرار دادن ABG، قرار دادن NG Tube، تنفس با ماسک و غیره را انجام دهد
۱۱. آشنایی لازم برای آموزش به افراد در مورد پیشگیری از بارداری و ارزیابی مناسب بودن نحوه استفاده از روش های مختلف در این زمینه و نیز آموزش فرزندآوری داشته باشد.

مراقبت در بیماری های مربوط به بارداری

دستیار سال یک زنان باید در معاینه، تشخیص، درمان و اداره مادر در دوران بارداری، زایمان و نیز عوارض حاملگی، بطور مستقل یا مشاوره و کار تیمی ارائه خدمت نماید.

۱. پارگی زودرس کیسه آب و زایمان زودرس
۲. اختلالات فشار خون در بارداری
۳. دیابت در بارداری
۴. حاملگی چند قلویی
۵. حاملگی پره ترم و پست ترم
۶. محدودیت رشد داخل رحمی جنین (IUGR)
۷. پرزانتاسیون های غیر طبیعی
۸. اختلالات جفت (پرویا، دکولمان، آکرتا، وازاپرویا)
۹. الیگوهیدرآمنیوس و پلی هیدرآمنیوس
۱۰. خونریزی ها و عفونت های پس از زایمان
۱۱. مصرف مواد توسط مادر
۱۲. ناهنجاری ها و عفونت های جنینی TORCH
۱۳. کاهش حرکت جنین
۱۴. ناسازگاری RH و بیماری های همولیتیک جنینی
۱۵. شکم حاد
۱۶. سایر بیماری های مادر در دوران بارداری (قلبی، کلیوی، ریوی، مغزی و ...)

مراقبت در بیماری های ژنیکولوژی

دستیار سال یک زنان باید در معاینه، تشخیص، درمان و اداره بیماری های زنان، بطور مستقل یا مشاوره و کار تیمی ارائه خدمت نماید.

۱. اختلالات شایع دستگاه اورژنیتال مانند خونریزیهای غیر طبیعی، عفونت واژن و ولو، درماتوزها، بیماریهای مقاربتی و غیره را بداند.
۲. با درد مزمن لگنی و ارزیابی آن آشنا باشد.
۳. بتواند توده های لگنی را شناسایی و توصیف کند، همچنین درک مناسبی از روشهای اداره آنها داشته باشد.
۴. اصول پایه ای اندومتریوز را بداند.
۵. بتواند در مراقبت از بیماران بدحال شرکت کند، همچنین کنترل وضعیت همودینامیک، تنظیم مایعات (آب و الکترولیت) و احیا (CPR) را بداند.

۶. بتواند انواع سقط (Early pregnancy loss) و نیز حاملگی خاج از رحمی و مولار را شناسایی و ارزیابی کند.
- همچنین قادر به ارائه طرح های درمانی (Management plans) لازم باشد.
۷. بتواند دیلاتاسیون و کورتاژ (D&C) را با راهنمایی و کمک انجام دهد.
۸. بتواند در پروسیجرهای شایع ژنیکولوژی، دستیار دوم باشد.
۹. عوارض پس از اعمال جراحی شایع ژنیکولوژی را بشناسد.

سرطان شناسی

دستیار سال یک زنان باید:

۱. با اپیدمیولوژی و تظاهرات بالینی بد خیمی های ژنیکولوژیک آشنا باشد.
۲. غربالگری و بدخیمی های ژنیکولوژیک را بداند.
۳. بتواند یک ارزیابی اولیه برای بدخیمی های ژنیکولوژیک و سرطان های جفتی یا (GTD) یا بیماری های تروفوبلاستیک) انجام دهد و با سیستم های مرحله بندی فیگو (FIGO staging) آشنا باشد.
۴. با اصول درمان بدخیمی های ژنیکولوژیک و بیماری های تروفوبلاستیک آشنا باشد.
۵. با اصول کلی شیمی درمانی در بدخیمی های ژنیکولوژیک آشنا باشد.

طب سالمندان (مرتبط با زنان)

دستیار سال یک زنان باید:

۱. درک صحیحی از اداره (Management) و مراقبتهای تسکینی (Palliative care) داشته باشد.
۲. درک صحیحی از مرگ به عنوان جزئی طبیعی از زندگی داشته باشد.
۳. بتواند برای وقتی که هدف از درمان، مراقبت تسکینی است، تدابیر مناسب اتخاذ کند.
۴. دید مثبتی نسبت به ارزش همکاری گروهی بین رشته ای برای مراقبت از بیماران سالمند داشته و بتواند به عنوان جزئی از این تیم عمل کند.

وظایف دستیار سال اول در قبال بخش

۱. شرکت در راند کاری روزانه (Working round)
۲. شرکت در راند آموزشی (Teaching round) و نظارت بر نوشتن شرح حال کارآموز و کارورز تحت نظر رزیدنت سال بالا
۳. شرکت در کنفرانس های درون بخشی
۴. تهیه برنامه کاری اتاق عمل

۵. مراقبت بیماران بعد از عمل تحت نظر رزیدنت ارشد
۶. مراقبت از زخم
۷. نوشتن دستورات دارویی
۸. ویزیت بیماران در اورژانس
۹. آماده سازی بیمار برای اطاق عمل تحت نظر رزیدنت ارشد
۱۰. آماده کردن بیمار در اطاق عمل، نظارت رزیدنت ارشد
۱۱. شرکت در کورتاژ تشخیصی و کامل کردن سقط تحت نظر رزیدنت سال دوم در شش ماه اول و انجام مستقیم آن در شش ماه دوم به بعد
۱۲. کمک کردن در بیماران لاپاراتومی و دوختن پوست
۱۳. ترمیم خلفی پرینه در آخر سال یک

برنامه آموزشی در سال دوم

اهداف آموزشی عمومی

۱. با توجه به آشنایی با صور مختلف بیماری ها، بتواند شرح حال و معاینه و درمان موثرتری را انجام دهد.
۲. بتواند به شکل کارآمد با همکاران و سایر پرسنل ارتباط برقرار کند.
۳. بتواند علاقه مندی و تعهد خود نسبت به رشته زنان را به شکل پیوسته ای نشان دهد.
۴. بتواند نشان دهد که در یادگیری از طریق تحقیق، مطالعه، بررسی متون، شرکت فعال و حضور در کنفرانس ها پیشرفت حاصل کرده است.
۵. بتواند التزام خود را به تداوم در آموزش از طریق همکاری در آموزش دانشجویان پزشکی نشان دهد.

مراقبت های سرپایی

دستیار سال دو زنان، ضمن ارتقاء بهینه سازی آموخته های سال قبل، باید:

۱. بتواند آموزش و راهنمایی گسترده تری را به بیماران و خانواده های آنها ارائه دهد.
۲. بتواند پروسیجرهای سرپایی مانند گذاشتن و برداشتن وسایل پیشگیری از بارداری (IUD) را انجام دهد.
۳. اصول انجام پروسیجرهای اورژانس را بداند.
۴. اصول اداره مشکلات سرپایی غیرژنیکولوژیک پایه ای شامل عفونت دستگاه تنفسی فوقانی (URI)، التهاب گوش میانی، افزایش فشار خون، دیابت شیرین، آسم، گاستریت، آرتریت و ... را بداند.
۵. موضوعات سیاسی، فرهنگی، اجتماعی و مذهبی مربوط به پیشگیری از بارداری و سقط را بداند و بتواند آنها را برای بیماران و خانواده های آنها تشریح کند.

مراقبت در بیماری های مربوط به بارداری

دستیار سال دو زنان باید ضمن ارتقاء بهینه سازی آموخته های سال قبل، در معاینه، تشخیص، درمان و اداره مادر در دوران بارداری، زایمان و نیز عوارض حاملگی، بطور مستقل ارائه خدمت نماید.

۱. پارگی زودرس کیسه آب و زایمان زودرس
۲. اختلالات فشار خون در بارداری
۳. دیابت در بارداری
۴. حاملگی چندقلویی
۵. حاملگی پره ترم و پست ترم
۶. محدودیت رشد داخل رحمی جنین (IUGR)

۷. پرزانتاسیون های غیر طبیعی
۸. اختلالات جفت (پرویا، دکولمان، آکرتا، وازاپرویا)
۹. الیگوهایدرآمیوس و پلی هایدرآمیوس
۱۰. خونریزی ها و عفونت های پس از زایمان
۱۱. مصرف مواد توسط مادر
۱۲. ناهنجاری ها و عفونت های جنینی TORCH
۱۳. کاهش حرکت جنین
۱۴. ناسازگاری RH و بیماری های همولیتیک جنینی
۱۵. شکم حاد
۱۶. سایر بیماری های مادر در دوران بارداری (قلبی، کلیوی، ریوی، مغزی و ...)

مراقبت در بیماری های ژنیکولوژی

دستیار سال دو زنان، ضمن ارتقاء بهینه سازی آموخته های سال قبل، باید:

۱. بتواند اختلالات شایع ژنیکولوژیک مشتمل بر خونریزی غیر طبیعی، عفونت های رحمی، ولو، واژن، اختلالات پوستی، بیماری های مقاربتی (STD)، توده های لگنی، درد مزمن لگنی، آندومتریوز، بیماری های خوش خیم پستان و گالاکتوره و ... را تشخیص داده و بتواند طرح درمانی برای آنها ارائه کند.
۲. بتواند اختلالات بافت های نگهدارنده احشای لگن را تشخیص داده، ارزیابی کرده و راه های درمان آنها را بداند.
۳. با اداره بیماران بستری در ICU (سندرم شوک توکسیک، سپسیس، ARDS، ادم پولمونر و ...) آشنا باشد.
۴. بتواند سقط ها و حاملگی مولار را اداره و پیگیری کند و با درمان طبی و جراحی حاملگی خارج رحمی آشنا باشد.
۵. بتواند در پروسیجرهای شکمی مشتمل بر هیسترکتومی تخمدانی، برداشتن تخمدان ها، میومکتومی، سالپنگوستومی، سالپنژکتومی، جراحی حاملگی خارج رحمی و ترمیم صدمات مثانه، کمک اول باشد. همچنین اندیکاسیون های انجام این پروسیجر ها را بداند.
۶. بتواند آگاهی های لازم پیش از عمل را به بیمار ارائه داده و ارزیابی های روتین برای پروسیجرهای ژنیکولوژیک را انجام دهد.
۷. بتواند سقط های مکرر را تشخیص داده، آنها را ارزیابی کند و طرح های درمانی مناسبی را برای آنها ارائه دهد.
۸. بتواند کولپوسکوپی، پولیپکتومی، بیوپسی های مخروطی و کرایوتراپی سرویکس، تخلیه آبه های ولو و بیوپسی از ولو را تحت نظارت انجام دهد.

سرطان شناسی

دستیار سال دو زنان باید:

۱. بتواند بطور مستقل ارزیابی اولیه بیمار مشکوک به بدخیمی ژنیکولوژیک را انجام دهد.
۲. بتواند آگاهی های لازم در مورد بدخیمی های ژنیکولوژیک را به بیماران بدهد.
۳. درک صحیحی از بافت شناسی بدخیمی های ژنیکولوژیک داشته باشد.
۴. مرحله بندی فیگو (FIGO Staging) سرطان های ژنیکولوژیک را بداند.
۵. اصول درمان و نحوه پیگیری هریک از بدخیمی های ژنیکولوژیک را بداند.
۶. اصول اولیه شیمی درمانی و عوارض آن را بداند.
۷. درک صحیحی از اصول رادیوتراپی (پرتو درمانی) داشته باشد.
۸. در مورد پیش آگهی بدخیمی های ژنیکولوژیک درک صحیحی داشته باشد.

طب سالمندان (مرتبط با زنان)

دستیار سال دو زنان، ضمن ارتقاء بهینه سازی آموخته های سال قبل، باید:

۱. درک صحیحی از اداره (Management) و مراقبتهای تسکینی (Palliative care) داشته باشد.
۲. درک صحیحی از مرگ به عنوان جزئی طبیعی از زندگی داشته باشد.
۳. بتواند برای وقتی که هدف از درمان، مراقبت تسکینی است، تدابیر مناسب اتخاذ کند.
۴. دید مثبتی نسبت به ارزش همکاری گروهی بین رشته ای برای مراقبت از بیماران سالمند داشته و بتواند به عنوان جزئی از این تیم عمل کند.

وظایف دستیار سال دوم در قبال بخش

۱. شرکت در راند کاری روزانه (Working round)
۲. شرکت در راند آموزشی (Teaching round)
۳. شرکت در کنفرانس های درون بخشی
۴. تایید و نوشتن برنامه کاری اتاق عمل
۵. آماده سازی بیمار قبل از عمل
۶. مراقبت بیمار بعد از عمل
۷. سرپرستی رزیدنت سال اول در انجام اعمال جراحی کوچک
۸. انجام کولپورافی قدامی و خلفی، تخلیه مول، کمک در انجام انواع لاپاروتومی

- ۹. مراقبت از زخم
- ۱۰. نوشتن دستورات دارویی
- ۱۱. ویزیت بیماران در اورژانس
- ۱۲. شرکت در ویزیت بیماران درمانگاهی
- ۱۳. سرپرستی رزیدنت سال اول در آموزش کارآموز و کارورز

وظایف و روش های آموزشی و پژوهشی (دستیار سال یک و دو)

- ویزیت بخش ها با اساتید (Working Round)، روزانه
- جلسات گزارش صبحگاهی (Morning Report)، روزانه
- گراند راند گروه زنان، هفتگی
- جلسات کتابخوانی، دو هفته یکبار
- گراند راند مشترک یا سایر گروه های تخصصی، ماهانه
- ژورنال کلاب با همکاری اعضای هیئت علمی EDC، ماهانه
- شرکت در کارگاه های آموزشی بیمارستان و آموزش مداوم
- آموزش رده های پایین تر
- شرکت در طرح های پژوهشی
- استفاده از رایانه و جست و جوی اطلاعات علمی در منابع الکترونیکی

عناوین مهارت های ضروری عملی در سال اول و دوم رشته زنان و زایمان

د=دیدن ک=کمک م=ت=انجام مستقل تحت نظارت مستقیم م=مستقل ن=نظارت			
ردیف	عنوان مهارت	سال ۱	سال ۲
۱	زایمان واژینال فیزیولوژیک با یا بدون اپیزیوتومی	۲۰، ۳۰، ۳۰ د-ک-م	۳۵ مورد م
۲	زایمان واژینال مداخله ای (از جمله واکوئوم، دوقلوئی، کورتاژ و بریچ)	۴ مورد د-ک	۴ مورد ک
۳	زایمان واژینال مداخله ای با واکوئوم	۴ مورد د-ک	۴ مورد ک
۴	انواع سزارین	۲۰ مورد د-ک	۳۰ مورد م-ت
۵	سونوگرافی حاملگی	۵۰ مورد د-ک	۵۰ مورد م-ت
۶	سر کلاژ دهانه رحم	۲ مورد د	۳ مورد ک
۷	کورتاژ تخلیه ای	۵ مورد د-ک-م	۵ مورد م
۸	کورتاژ مول	۲ مورد د	۲ مورد د-ک
۹	ترمیم پارگی درجه ۳ و ۴ پرینه	-	۱ مورد ک
۱۰	بستن عروق رحمی و تخمدانی	-	۱ مورد ک
۱۱	سزارین هیستریکتومی و یا هیستریکتومی مول	-	۱ مورد ک
۱۲	کولپوسکوپی و بیوپسی سرویکس	-	۱۰ مورد د-ک
۱۳	هیستروسکوپی	-	۵ مورد د-ک
۱۴	سونوگرافی ژنیکولوژی	۱۰ مورد د-ک	۱۰ مورد م-ت
۱۵	لاپاراسکوپی	-	۵ مورد د-ک

۱۶	گذاشتن IUD	۲ مورد د	۲ مورد ک
۱۷	دیلاتاسیون و کورتاژ (D&C)	۵ مورد د-ک	۵ مورد د-ت
۱۸	بیوپسی آندومتر	۵ مورد د-ک	۵ مورد م-ت
۱۹	هیستریکتومی آبدومینال	-	۱۰ مورد ک
۲۰	هیستریکتومی واژینال	-	۲ مورد ک
۲۱	کولپورافی قدامی یا خلفی و پرینورافی		۱۰ مورد ک
۲۲	سیستکتومی تخمدان یا اووفورکتومی یک طرفه (لاپاراتومی)	-	۵ مورد ک
۲۳	حاملگی خارج رحمی	-	۵ مورد ک
۲۴	میومکتومی	-	۵ مورد ک
۲۵	آشنایی با تکنیک IUI	-	۵ مورد ک
۲۶	کونیزاسیون سرویکس	-	۲ مورد ک
۲۷	بستن لوله های رحمی (TL) با روش های مختلف	۲ مورد د	۲ مورد ک
۲۸	اصلاح اختلالات آناتومیک دستگاه تولید مثل (از جمله هایمن بدون سوراخ، سپتوم واژن و سپتوم رحمی)	-	۲ مورد ک
۲۹	دبریدمان جراحی	-	۱ مورد ک
۳۰	ترمیم مثانه (سیستوتومی)	-	۱ مورد ک
۳۱	آپاندکتومی	-	۱ مورد ک
۳۲	expose حالب	-	۱ مورد ک
۳۵	لابیوپلاستی	-	۴ مورد ک
۳۶	کیست بارتولن	-	۲ مورد ک

منابع درسی

الف) کتب اصلی

- WILIAMS Obstetrics, 2022-
- Gynecology BEREK & NOVAK, 2020
- Operative Gynecology Te Linde's, 2020
- SPEROFF CLINICAL Gynecologic Endocrinology and Infertility, 2020

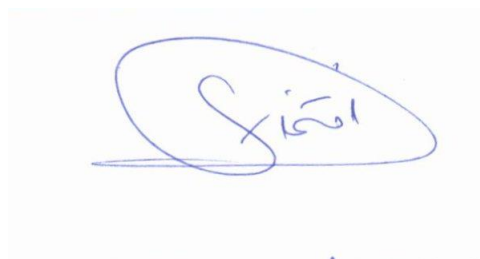
ب) مجلات اصلی

- American College of Obstetricians and Gynecologists (ACOG)
- American Journal of Obstetrics & Gynecology (AJOG)
- Royal College of Obstetricians and Gynaecologists (RCOG)
- Bulletins American College of Obstetricians and Gynecologists
- Up to date
- آخرین ویرایش، کتاب دوستدار مادر و قوانین کشوری مصوب

روش ها و دفعات ارزیابی دستیار

دستیاران با روش های زیر ارزیابی خواهند شد:

- آزمون کتبی از مباحث کتابخوانی (دو ماه یکبار)
- آزمون OSCE (سالانه)
- آزمون DOPS، CSR و mini-CEX (هر ۳ ماه یکبار)
- ارزیابی لاگ بوک الکترونیکی به طور مستمر
- ارزیابی اخلاق حرفه ای، از طریق ارزیابی ۳۶۰ درجه، هر ۶ ماه یکبار
- آزمون ارتقا سالیانه

دکتر میترا افتخاری یزدی

مدیر گروه زنان